

Molí de Dalt (o de les Eres)

Vilada

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Sector sud-est
Emplaçament A la riba esquerra de la ribera de Vilada, prop de la Serra i del veïnat de Sorribes.

Coordenades:

Latitud: 42.1353
Longitud: 1.9369
UTM Est (X): 412143
UTM Nord (Y): 4665345

Classificació

Número de fitxa 08299 - 9
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari IPA: 3736
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 001806200DG16E0001ST
Autoria de la fitxa Albert Rumbo Soler i Isaac Soca Torres / Martí Picas INSITU SL
Data de registre de la fitxa: ds., 16/03/2002 - 01:00

Descripció

Es tracta d'un edifici compost per diferents cossos, cosa que fa que la seva planta sigui força irregular. La part més primitiva és la més propera a la ribera, ja que és on, segurament, es bastí el primer casal moliner. Progressivament es va anar ampliant i es construí un segon cos a llevant, que es devia dedicar bàsicament a habitatge, estables i corts. D'aquesta construcció més moderna en destaca una petita terrassa coberta i un porxo, que dóna entrada al molí. En conjunt s'hi veuen dues plantes, més les golfes. Les obertures més grans es troben a la façana de migdia, per contra, a ponent només n'hi ha una. El molí conserva encara la bassa de pedra, que es troba contigua a la casa, per la seva part nord. L'aigua hi arribava per un llarg canal, que prenia l'aigua de la ribera a un centenar de metres en direcció nord. L'element més interessant de l'edifici és el catau, amb una treballada volta de pedra. A l'exterior del molí hom hi pot veure diversos jocs de moles, cosa que demostra la seva importància i els seus anys d'imparable activitat. Fins als anys 1950 el molí estigué actiu, però des d'aquesta data l'edifici s'anà degradant. No obstant això, els aparells de l'obrador encara es trobaven en molt bon estat fins fa relativament poc. Actualment, ha estat adquirit com a segona residència i ha estat restaurat tot l'edifici.

Observacions:

Val a dir que la restauració que s'hi ha portat a terme ha estat molt encertada, sobretot pel respecte que s'ha tingut de les estructures originals, tant de la vivenda com del molí pròpiament dit.

Història

No hem trobat el molí documentat amb anterioritat al segle XVII, però el seu origen és molt probablement anterior. Durant aquest segle el trobem immers en una complexa situació jurídica. El molí era sota del domini directe del monestir de la Portella, el domini útil el detentaven els Piques de les Eres de Vilada, però el tenien arrendat a la comunitat de preveres de la vila de Berga. Els preveres de Berga l'explotaven directament, hi tenien un moliner i la seva família a qui pagaven un sou. De fet, sembla ser una de les fonts d'ingressos més importants dels clergues berguedans als segles XVII i XVIII. La comptabilitat de la comunitat de preveres de Berga, permet veure les ampliacions i les diverses obres que s'hi anaven fent. Dóna la impressió que les obres més importants varen tenir lloc cap a 1660, quan va renovar-se tota l'estructura de l'edifici i els aparells del molí, fins i tot, s'hagué de portar un joc nou de moles des de Berga. Un altre conjunt de reformes importants van tenir lloc cap a 1782, quan a part de moldre gra, també funcionava com a molí draper. A mitjan segle XVIII passà dels Piques de les Eres de Vilada als Comelles de les Eres de Gardilans. Va funcionar fins als anys 1950. L'últim estadant del molí va ser un peculiar personatge conegut amb l'alias de Xicarrell.

Bibliografia

AADD (1994: 186).
AYMAMÍ (2000: 18).
SOCA (en curs: s. p).

